

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „A Bizottság közleménye a Tanácsnak, az Európai Parlamentnek és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak – Vitaindító a halászati termékek ökocímkerendszereivel kapcsolatos közösségi megközelítésről”

(COM(2005) 275 final)

(2006/C 88/08)

2005. június 29-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció véleményét 2006. január 25-én elfogadta. (Előadó: Gabriel SARRÓ IPARRAGUIRRE.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2006. február 14–15-én tartott 424. plenáris ülésén (a 2006. február 14-i ülésnapon) 100 szavazattal 1 ellenében, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

1.1 kedvezően fogadja a halászati termékek ökocímkerendszereivel kapcsolatos közösségi megközelítéséről szóló vita elindítását;

1.2 kijelenti, hogy tevékenyen részt kíván venni a további munkában;

1.3 azt ajánlja az Európai Bizottságnak, hogy az ökocímkerendszerek kérdésében illetékes szervezeti egységei közötti szükséges koordináció mellett szorosan működjön együtt az illetékes nemzetközi szervezetekkel, pl. a FAO-val (az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete), a WTO-val (Kereskedelmi Világszervezet), az OECD-vel (Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet), az UNCTAD-dal (az ENSZ Kereskedelmi és Fejlesztési Konferenciája), az ISEAL-lal (Nemzetközi Szociális és Környezetvédelmi Engedélyezési és Címkézési Szövetség) és az ISO-val (Nemzetközi Szabványügyi Szervezet) is;

1.4 továbbá azt javasolja az Európai Bizottságnak, hogy álljon folyamatos kapcsolatban a környezetvédelmi, a szociális és különösen az érintett (halászati, feldolgozóipari és kereskedelmi) ágazatokat képviselő partnerekkel, valamint a fogyasztókkal;

1.5 úgy véli, hogy a kérdés összetettségéből kifolyólag jelen pillanatban helyesebb volna a közleményben foglalt harmadik lehetőséget, azaz az önkéntes ökocímkerendszerekkel kapcsolatos minimumkövetelmények meghatározását választani;

1.6 megjegyzi azonban, hogy ezeknek a minimumkövetelményeknek eléggé szigorúaknak kell lenniük, és mellettük olyan előírásokra is szükség van, amelyek megakadályozzák, illetve szankcionálják azok be nem tartását;

1.7 felhívja a figyelmet arra, hogy az uniós rendelkezésekkel összhangban álló, a regionális halászati szervezetek által már elfogadott ökocímkeket (mint az AIDCP – a Nemzetközi Delfinvédelmi Programról szóló megállapodás⁽¹⁾) – „Dolphin Safe”

⁽¹⁾ Lásd az Európai Bizottságnak a Tanács részére készített javaslatát (COM(2004) 764 final 2004. november 29.), valamint az Európai Parlament által elfogadott módosítást, amely világosan kimondja, hogy „(9a) Az előző preambulumbekkezdésben foglaltak értelmében, az AIDCP-ben meghatározott »Dolphin Safe« minősítés jelenleg a Közösség által elismert egyetlen minősítés.” (a 2005. május 26-i A6-0157/2005 sz. dokumentum)

címkéje) mindenképpen tiszteletben kell tartani, és ezt meg is kell követelni az érintett felektől, a szükséges fejlesztési előírások betartása mellett;

1.8 arra kéri az Európai Bizottságot, hogy fordítson kiemelt figyelmet a halászati termékek ökocímkéjével kapcsolatban felmerülő költségek okozta problémákra, valamint a költségeknek az értékláncon belüli, a termelők, a feldolgozók, a kereskedők és a fogyasztók közötti megfelelő elosztására.

2. Indokolás

2.1 2004 februárjában az Európai Unió Tanácsa szükségesnek ítélte, hogy napirendjére felvegye a halászati termékek ökocímkerendszereiről szóló vita elindítását. Az idevonatkozó közleményben a Tanács kinyilvánította, hogy javaslatot tesz majd a fogási módszerek, valamint a termékeknek a halászhajótól egészen a végfelhasználóig történő folyamatos nyomon követhetősége meghatározásának feltételeire, aminek révén garantálja a felelősségteljes halászati és kereskedelmi gyakorlatok tiszteletben tartását.

2.1.1 A Tanács ugyanakkor úgy vélte, hogy a Közösségnek kell irányítania ezt a számos nemzetközi fórumon zajló vitát.

2.1.2 Az említett közlemény révén az Európai Bizottság végre elindította a halászati termékek ökocímkerendszereivel kapcsolatos közösségi megközelítéséről szóló vitát, és arra kéri az Unió többi intézményét, hogy jogalkotási javaslatok és egyéb idevonatkozó ajánlások megtételét tartva szem előtt nyilvánítsanak véleményt a kérdésben.

2.1.3 Ezért most az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságon a sor, hogy kinyilvánítsa a nézeteit és állást foglaljon a kérdéssel kapcsolatban.

2.1.4 A „halászati termékek” kifejezés ebben a véleményben – a két tevékenység környezeti sajátosságaira való tekintet nélkül – magában foglalja az akvakultúra-termékeket is.

2.2 Háttér

2.2.1 Az Európai Bizottság említett közleménye jelentős munkára épül, amely kísérletet tett egy mind jogi, mind gyakorlati szempontból komplex helyzet szintézisére, ezért az EGSZB először is gratulálni kíván az illetékes szervezeti egység munkájához. Meg kell említeni, hogy az EGSZB általánosságban már utalt a halászati termékek ökocímkeivel kapcsolatban most konkrétan tárgyalt kérdések némelyikére az *Etikus kereskedelem és fogyasztóigazgarancia-rendszerek* c. véleményben ⁽²⁾.

2.2.2 A vita konkrét és aktuális kontextusba helyezése érdekében mindenképpen figyelembe kell venni, hogy az ENSZ halászati kérdésekben illetékes ügynöksége, a FAO illetékes bizottsága nemrégiben (egészen pontosan ez év március 11–13-án) elfogadta **„a tengeri halászatból származó hal- és halászati termékek ökocímkeivel kapcsolatos útmutatásokat”**. A szakmai konzultációra és az útmutatások megfogalmazására 2004 októberében került sor ⁽³⁾. A FAO-n belül a vita már 1998-ban megkezdődött.

2.2.3 E véleményben nem tudunk részletesen foglalkozni az előző bekezdésben említett útmutatásokkal, ki kell azonban emelni, hogy azokban megtalálhatók a legalapvetőbb követelmények és kritériumok annak meghatározására vonatkozólag, hogy egy halászati vállalat kaphat-e ökocímke, azt alapul véve, hogy ő maga a tanúsítási egység. Összefoglalva: szabályrendszerre, adminisztratív szabályozási keretre, a meglévő készletekkel és a halászatnak a környező ökoszisztémára gyakorolt hatásaival kapcsolatos, tudományos módszerekkel összehasonlított adatokra van szükség. A FAO emellett útmutatásokat dolgozott ki a fenntartható halászati előírások létrehozásával és mindenekelőtt az érvényes engedélyezési és tanúsítási mechanizmusokkal kapcsolatban is. Külön ki kell hangsúlyozni, hogy a FAO-útmutatások az ökocímke rendszer működésének alapvető követelményként említik az átláthatóságot, az érdekelt felek részvételét, a jelentéstételi szabályokat, jegyzékek létrehozását, az eljárások és előírások vizsgálatát és felülvizsgálatát, a megfelelő humán- és pénzügyi erőforrások rendelkezésre állását, az elszámoltathatóságot és az információ hozzáférhetőségét, valamint az engedélyek meghosszabbítását, felfüggesztését és visszavonását irányító rendszereket az idevonatkozó panasztételi jogokkal együtt.

2.2.4 Ugyanakkor figyelembe kell venni azt, hogy az ökocímke használata viszonylag új jelenség, és elsősorban a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) tagországaiban jellemző ⁽⁴⁾, valamint azt, hogy a WTO-n belül is folyik ezzel kapcsolatos munka. Továbbá az ISO 14000 szabványsorozat révén a Nemzetközi Szabványügyi Szervezet (ISO) is kidolgozta a saját módszertani és elvi kritériumait a környezetvédelmi minőségirányítással kapcsolatban. Az Európai

Bizottságnak komoly erőfeszítéseket kell tennie annak érdekében, hogy az elfogadott előírások következtetések legyenek és összhangban álljanak a már létező nemzetközi útmutatásokkal és szabványokkal.

2.2.5 Alkotmányos berendezkedésük alapján bizonyos tagállamok, illetve egyes regionális hatóságok hatáskörrel rendelkeznek ebben a kérdésben, és már kialakult vagy fejlesztés alatt álló gyakorlattal rendelkeznek e tekintetben. Ezért az Unióon belül egyszerre többféle ökocímke létezik – magán, illetve állami, szupranacionális, nemzeti vagy regionális szinten –, amelyek megzavarhatják a különböző piacok fogyasztóit és szereplőit. ⁽⁵⁾

2.2.6 Ebből kifolyólag – a jelenleg a különböző piacokon meglévő sokféle szabályozás és ökocímke-kavalkád miatt – harmonizációra törekvő, multidiszciplináris megközelítést kell alkalmazni.

2.2.7 Az Európai Unió – a március 23-i 880/92/EGK tanácsi rendelet által ⁽⁶⁾ – először 1992-ben hozott létre egységes ökocímkerendszert. Az e rendelet felülvizsgálatáról szóló öt évvel ezelőtti, ma hatályos rendelet ⁽⁷⁾ által létrehozott ökocímke rendszer számos termék kategóriára vonatkozik, ezek között azonban nem szerepelnek a halászati termékek. Az Európai Bizottságnak ezért részletesen meg kellene vizsgálnia az érvényes ökocímke rendszer kiterjesztésének lehetőségét a halászati és akvakultúra-termékekre.

2.2.8 Nem szabad megfeledkezni arról, hogy a halászati termékek ökocímke rendszeréről szóló vita az Unió aktuális politikáinak keretében zajlik. Konkrétan az Európai Parlament és a Tanács közös, 2002. július 22-i 1600/2002/EK határozata ⁽⁸⁾ révén elfogadott hatodik közösségi környezetvédelmi cselekvési programra utalunk, valamint a környezetvédelmi követelményeknek a közös halászati politikába való integrálásával kapcsolatos közösségi cselekvési tervre ⁽⁹⁾, amelyben a halászati termékek ökocímkeinek vizsgálata kiegészítő intézkedésként jelenik meg.

2.2.9 Bár nem egészen ugyanerről van szó, az EGSZB fel kívánja hívni az Európai Bizottság és egyéb uniós intézmények és érdekelt felek figyelmét arra, hogy egy címke vonatkozóan már létezik egy harmonizáltan és egységesen alkalmazott rendszer, amely kétségtelenül környezetbarátnak minősíthető, mivel garantálja a csomagolóanyagok újrafelhasználásával kapcsolatos irányelvek betartását ⁽¹⁰⁾. Az ún. „Zöld Pont” emblémára gondolunk, amely az Unió tagállamaiban az újrafelhasználható csomagolóanyagok többségén megtalálható. Ezt a címkét eredetileg egy 1996-ban Brüsszelbe áttelepült német kft. jegyeztette be, és a használatát a legtöbb tagállammal és harmadik országgal, valamint a csomagolóanyagok újrafelhasználásának

⁽²⁾ HL C 28., 2006.2.23.

⁽³⁾ Vö. FAO TC: EMF/2004/3, 2004. augusztus

⁽⁴⁾ Lásd pl., COM/ENV/TD(2003)30/FINAL 2004. február 25. – A fejlődő országok bejutása a fejlett országok piacaira meghatározott ökocímkezési programok révén. elolvasható a www.oecd.org honlapon.

⁽⁵⁾ Pusztán szemléltetés céljából a különféle logók listáját megtekintheti az Európai Unió ökocímkezésről szóló honlapján (http://europa.eu.int/comm/environment/ecolabel/other/int_ecolabel_en.htm).

⁽⁶⁾ HL L 99., 1992.4.11., 1. o.

⁽⁷⁾ A július 17-i 1980/2000/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet: HL L 237., 2000.9.21., 1. old.

⁽⁸⁾ HL L 242., 2002.9.10., 1. o.

⁽⁹⁾ COM(2002) 186 final, 2002. május 28.

⁽¹⁰⁾ Konkrétan a 94/62/EK és a 2004/12/EK irányelvekről van szó.

megfelelő kezelésével foglalkozó egyéb gazdasági szereplőkkel való együttműködési formaként engedélyezte. A jogalapot jelenleg a közösségi irányelvek és a nemzeti fejlesztési szabályozások szolgáltatják, eszerint a gyakorlatban megvalósítható lenne, hogy egyetlen, világos szöveggel ellátott logót alkalmazzanak a kritériumok harmonizálását felügyelő magánvállalkozás (*Packaging Recovery Organisation Europe s.p.r.l.*), valamint a legtöbb tagállamban a címke fejlesztését irányító nemzeti hatóságok bevonásával ⁽¹¹⁾.

2.2.10 A fentiekre tekintettel az EGSZB úgy véli, hogy a halászati és akvakultúra-termékek öko címkérendszeréről épp a megfelelő időben folyik vita az Unióban, ezért nem szabad késlekedni, és nem szabad túlságosan hosszú határidőket kitűzni ennek a bonyolult kérdésnek a megoldására. A vita során a FAO útmutatásait kell követni, anélkül azonban, hogy az Európai Unió saját kritériumait figyelmen kívül hagynánk – sőt azokat lehetőség szerinti fejleszteni is kell –, multidiszciplináris megközelítést kell alkalmazni és harmonizációra kell törekedni, előtérbe helyezve a környezet és az erőforrások védelmét, valamint a fogyasztóknak nyújtott szolgáltatást.

3. Általános megjegyzések

3.1 Különböző megközelítések

3.1.1 Mivel a FAO halászati kérdésekben illetékes szervezet, és ezért referenciaként szolgál az ENSZ tengerjogi egyezményének életbe lépése óta érvényes, jelenlegi tengerjogi rendszerrel kapcsolatba kerülő regionális halászati szervezetek számára, a halászati öko címkérendszerrel kapcsolatban végzett munkája során elsősorban a halászati vállalatok védelmére összpontosít, a termék piacra dobásának többi fázisára csak közvetetten tér ki.

3.1.2 Ezzel szemben más nemzetközi szervezetek, különösen a WTO ⁽¹²⁾ és az UNCTAD – a kereskedelem műszaki akadályairól szóló megállapodás általános keretében – munkájuk során nagy gondot fordítanak arra, hogy az öko címkérendszerek ne gördítsenek törvénytelen akadályokat a nemzetközi kereskedelem útjába, és ne hozzák hátrányos helyzetbe a fejlődő országokat ⁽¹³⁾. Ezek a szervezetek megkísérlik összeegyeztetni a felelősségteljes halászat egymást kiegészítő intézkedéseit, például az öko címkék alkalmazását, azokkal a nemzetközi előírásokkal, amelyek tiltják a nemzetközi kereskedelem műszaki akadályokkal történő hátráltatását, illetve a hasonló hatású intézkedéseket, figyelembe véve emellett azt is, hogy együtt kell működni annak érdekében, hogy az öko címkék alkalmazásához szerényebb műszaki és pénzügyi forrásokkal rendelkező országok is megkapják a szükséges támogatást. Ezzel kapcsolatban az EGSZB úgy véli, hogy a halá-

szati termékek öko címkézése önmagában nem jelent akadályt a nemzetközi kereskedelem számára, amennyiben annak szabályozása meghatározza a szükséges átláthatósági és az egyenlő hozzáférést biztosító mechanizmusokat.

3.1.3 Az ISO és egyéb szabványosítással foglalkozó szervezetek viszont inkább a környezetgazdálkodással és a hozzá kapcsolódó öko címkézéssel kapcsolatos módszertanra és bevált gyakorlatra koncentrálnak, konkrétan a halászati termékekről szóló dokumentumaik azonban nincsenek.

3.1.4 Csak a FAO-tanulmányok utalnak explicit módon a halászati termékek öko címkérendszerére, egyetértünk viszont az Európai Bizottsággal abban, hogy a döntések meghozatalakor minden esetben nemcsak a nemzetközi szervezetek döntéseinek tiszteletben tartását, hanem az általuk saját jellegük és küldetésük miatt alkalmazott különféle megközelítések összehangolását is alapul kell venni.

3.1.5 A fentiek alapján az EGSZB úgy ítéli meg, hogy az Európai Bizottságnak majdani jogalkotási javaslatában a nemzetközi szinten folyó munkákkal együtt figyelembe kellene vennie a jelentős közösségi joganyagot és a jelenlegi uniós öko címkérendszerből (és vele együtt a „Zöld Pont” használatából) származó tapasztalatokat is. Ez azt jelenti, hogy a halászati kérdésekben illetékes szervezeti egységeknek koordinálni kell a tevékenységüket az illetékes környezetvédelmi és piacharmonizációs szervezeti egységekkel a nemkívánatos problémák, illetve újabb párhuzamos öko címkék létrejöttének elkerülése érdekében, mivel ezek nemcsak hogy nem töltik be a piaci szereplőkkel és a végső fogyasztókkal kapcsolatos szerepüket, hanem még nagyobb zavart okoznak. A mindezzel járó nehézségek ellenére jó volna, ha az Európai Bizottság ütemtervet készítené annak érdekében, hogy a jogalkotási javaslatétel még 2006 első félévében megtörténjen.

3.2 Különböző gyakorlatok a halászati termékek öko címkézésével kapcsolatban

3.2.1 Mivel a feltételek összehangolását kellő szigorral megkövetelő alapszabályozás nem áll rendelkezésre, az Európai Bizottság dokumentumában foglaltakkal megegyezően különféle gyakorlatok alakultak ki, amelyek közül egyeseket a jól működő rendszerek, másokat pedig a kerülendő gyakorlatok példáiként lehet felhozni.

3.2.2 Mind a rendelkezésre álló háttéranyag ⁽¹⁴⁾, mind a hatályos nemzetközi szabályozások vizsgálata során az tapasztalható, hogy többféle gyakorlat létezik, amelyek nem mindig felelnek meg az öko címkérendszerek esetében alapvetően fontos átláthatósági és jogi kritériumoknak.

⁽¹¹⁾ Hiv.: <http://www.pro-e.org>

⁽¹²⁾ A WTO kereskedelemmel és környezetvédelemmel kapcsolatos állásfoglalásáról részletes információ a következő oldalon található: http://www.wto.org/spanish/tratop_s/envir_s/envir_s.htm (angol nyelven: http://www.wto.org/english/tratop_e/envir_e/envir_e.htm) (francia nyelven: http://www.wto.org/french/tratop_f/envir_f/envir_f.htm);

⁽¹³⁾ Ld. a TD/B/COM.1/EM.15/2 sz. dokumentumot. Bár alapvetően a mezőgazdaságra vonatkozik, minden kitermelő ágazatra, így a halászatra is alkalmazható. (<http://www.unctad.org/en/docs/cl1em15d2.en.pdf>)

⁽¹⁴⁾ Ld. például C. Deere a FAO és az IUCN számára készített jelentését: „Eco-labelling and sustainable fisheries” [Öko címkézés és fenntartható halászat], 9. old., illetve az EVER-jelentést (http://europa.eu.int/comm/environment/emas/pdf/everinterimreport_en.pdf).

3.2.3 Egyes esetekben a piaci szereplők és civil társadalmi szervezetek együttműködéséből született önkéntes mechanizmusokat találunk. Az ilyen szervezetek ököcímkeire vonatkozó engedélyezési és tanúsítási előírások, valamint a címkék használatának feltételei világosak, tisztességesek, a nyilvánosság számára elérhetőek, és a világ különböző országaiban számos halászati vállalatnál alkalmazzák őket. A szervezetek munkáját konzultatív bizottságok és ellenőrző mechanizmusok segítik.

3.2.4 Más esetekben azonban (amelyekről maga az Európai Bizottság is említést tesz a már többször idézett közleményében) olyan magánjellegű „logókat” találunk, amelyekre vagy egyáltalán nem léteznek előírások, vagy azok nem hozzáférhetőek a nyilvánosság számára, és amelyek gyakorlati alkalmazása távolról sem követi az ököcímkezés bevált gyakorlatát. Ezek egyike intő példaként szolgálhat arra nézve, milyen káros következményei lehetnek egy olyan, halászati termékeken alkalmazott ököcímke, amely a nemzetközi jogszabályokat megsértve nemkívánatos akadályokat állít a nemzetközi kereskedelem elé, és olyan módszertanon alapul, amely teljes mértékben eltér az ököcímkekre vonatkozó összes ajánlástól, és így – egy magas rangú európai tisztviselő szavaival élve – „valódi de facto monopóliumhoz” vezet.

3.2.5 Az imént említetthez hasonló példák azt mutatják, hogy a jelenlegi helyzet – amelyben szilárd jogalap nélkül, sőt, a létező nemzetközi és közösségi szabályozás ellenében létre lehet hozni ököcímkeket – hosszú távon nem tartható, mivel hátrányosan érinti a termelőket, a fogyasztókat és az egyéb érintett feleket.

3.2.6 A Csendes-óceán keleti részéről származó tonhal esetében az illetékes regionális halászati szervezet, az Amerikai-közi Trópusi Tonhalbizottság támogatta a Nemzetközi Delfinvédelmi Programról szóló megállapodás (AIDCP)⁽¹⁵⁾ elfogadását, amelyhez az 1999. április 26-i 1999/337/EK tanácsi határozatot⁽¹⁶⁾ követően az Európai Unió önként csatlakozott. Ez a megállapodás egy olyan ököcímke szabályoz, amelyet maga az Európai Közösség is támogat, és amelyről jelenleg is folyik a jogalkotási vita az Európai Parlamentben⁽¹⁷⁾.

3.2.7 Ezt az egyedi esetet figyelembe kell venni a kérdéskör szabályozásának tanulmányozása és a javaslatok megtétele során, mivel abban az esetben, ha egy bizonyos halászterületen illetékes regionális halászati szervezet a FAO elveivel összhangban saját ököcímke kíván létrehozni, az Európai Uniónak először is részt kellene vennie az ehhez vezető munkában annak érdekében, hogy a tanúsítási és kiállítási módszerek megfeleljenek a követelményeknek, másodsor pedig a saját előírásaiba bele kellene építenie az ilyen címkék használatát, valamint azoknak a címkéknek a betiltását, amelyek nem felelnek meg az idevonatkozó uniós előírásoknak.

3.2.8 Az EGSZB úgy véli, hogy minden halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó magánjellegű ököcímke szigorú és független engedélyezési és tanúsítási kritériumoknak kellene megfelelnie, és hogy az Európai Bizottságnak majdani jogalkotási javaslatában javasolnia kell egy minden érdekelt, valamint a halászati és akvakultúra-piac szereplői számára hozzáférhető, nyilvános jegyzék létrehozását, amelyből kiderülne, mely használatban lévő ököcímke felel meg a jogszabályi követelményeknek.

4. Részletes megjegyzések

4.1 Alkalmazás, tanúsítás, odaítélés, ellenőrzés és szankciók

4.1.1 Világosan jelezni kell, hogy az ököcímke nem tartoznak az élelmiszertermékek címkézési rendszereit szabályozó általános rendelkezések hatálya alá. Egy ököcímke használata önmagában nem jelenti azt, hogy a termék elismerten megfelel azon előírásoknak, amelyeknek a betartása minden esetben, még az ököcímkevel nem rendelkező termékek esetében is kötelező, csak azt, hogy megfelel bizonyos szigorúbb környezetvédelmi normáknak. Esetünkben ezek közé soroljuk a felelősségteljes halgazdálkodási gyakorlatokat, az ököcímkevel ellátott termék készleteinek tárolását, valamint a biológiai sokszínűségben és általában a tengeri környezetben okozott károk minimális szintre szorítását.

4.1.2 A halászati, illetve bármely más kitermelt, illetve akvakultúra-termékekre vonatkozó címke odaítélhető volna feldolgozatlan (friss vagy mélyhűtött egész hal) és feldolgozott halászati termék számára is, legyen az mélyhűtött, sóval tartósított, konzervált vagy előfőzött hal, illetve halkészítmény. Az első esetben az ököcímke elvileg garanciát kell hogy jelentsen arra, hogy a halászok által alkalmazott kitermelő halászati módszerek nemcsak a szóban forgó halászterületre vonatkozó ellenőrzési szabályoknak, hanem a FAO felelősségteljes halgazdálkodási magatartási kódexének is megfelelnek. Az utóbbi esetben a halászati termék ököcímkejének garantálnia kell, hogy az élelmiszertermékekre vonatkozó nyomon követhetőségi előírások megfelelő betartása azt jelenti, hogy a fogyasztó elé kerülő feldolgozott és kereskedelmi forgalomba hozott terméket valóban olyan halból készítették, amely kiérdemelte az ököcímke.

4.1.3 A halászati termékekre vonatkozó ököcímke helyes használata érdekében nem elegendő az általános szabályozási keret, a tanúsító hatóságok engedélyezésére, az ököcímke odaítélésére, a konfliktusok megoldására, az ellenőrzésre, valamint a visszaélések és szabálysértések szankcionálására is létre kell hozni egy világos mechanizmust, amelynek segítségével egyértelműen meg lehet különböztetni az ököcímkevel ellátott halászati termékeket a többitől.

⁽¹⁵⁾ A megállapodással kapcsolatos rendelkezések a következő címen tanulmányozhatók: <http://www.iattc.org/PICDDocumentsSPN.htm> (spanyol nyelven, angolul: IDCP Related Documents)

⁽¹⁶⁾ Továbbá lásd a Nemzetközi Delfinvédelmi Programról szóló megállapodás Európai Közösség által történő megkötéséről szóló tanácsi határozatra tett javaslatot (COM(2004)764 final)

⁽¹⁷⁾ PE 357.789v01-00, 2005. május 2., előadó: Duarte Freitas: állásfoglalástervezet a delfinek védelmére vonatkozó nemzetközi programról szóló megállapodás közösségi aláírásáról szóló tanácsi határozatra tett javaslatról.

4.1.4 Az EGSZB megítélése szerint a 3.2.8. pontban említett jegyzék betölthetné a 4.1.3. pontban említett világos mechanizmus szerepét. Mind az előírásoknak, mind pedig a jegyzéknek garantálniuk kell, hogy a rendszer az átláthatóságra épül, amelynek a fogyasztók tájékoztatásával együtt meg kell tudnia teremteni az ahhoz szükséges bizalmat, hogy csökkenjen a jelenlegi különbség azon fogyasztók száma között, akik csak érdeklődést mutatnak az általuk vásárolt termékkel kapcsolatos környezetvédelmi problémák iránt (jelenleg mintegy 44 %) és azok száma között, akik a vásárláskor is ez alapján döntenek (jelenleg mintegy 10 %).

4.1.5 Mind az említett EVER-jelentésben szereplő adatok, mind az Európéche/COGECA-nak a jelen vélemény tárgyát képező kérdéssel kapcsolatos feljegyzésében kinyilvánított álláspontja⁽¹⁸⁾ bizonyos fokú borúlátásra ad okot azzal kapcsolatban, hogy általában az ökocímkezés és konkrétan a halászati termékek ökocímkei valóban biztosítanak-e többletértéket a halászati ágazatban dolgozók és átlátható információkat a fogyasztók számára. A legszélesebb értelemben vett környezetvédelem azonban az éhezés elleni küzdelemmel együtt napjaink legjelentősebb kihívását jelenti az emberiség számára. Eppen ezért elengedhetetlen, hogy az Európai Unió megkísérelje kézbe venni azokat a folyamatokat, amelyek segítségével a felelősségteljes fogyasztók különbséget tehetnek a termékek között, és azokat választhatják, amelyek kitermelése, feldolgozása és forgalomba hozatala során betartották a környezetvédelmi előírásokat.

4.1.6 Az EGSZB értesült a WWF hivatalos álláspontjáról, és örömmel tapasztalja, hogy egyes pontokat érintő természetes megközelítésbeli különbségeket leszámítva az általában meg egyezik a jelen véleményben kifejtett nézetekkel, különösen ami a halászati termékek ökocímkerendszereire vonatkozó előírásoktól elvárt szigorot illeti.

4.1.7 Az EGSZB úgy ítéli meg, hogy a rendelkezéseknek, amelyekre az Európai Bizottság a későbbiekben tesz javaslatot, különös figyelmet kell szentelniük annak, hogy hogyan lehet alkalmazni az ökocímkeket a halászati termékekre oly módon, hogy az a halászati ágazatot segítő eszköz legyen, amelynek költségeit el lehet osztani az egész kereskedelmi értéklánc során anélkül, hogy ez a fogyasztókat hátrányosan érintené. Ily módon a halászati termékek ökocímkeje olyan mechanizmusként működhetne, amely tudatosítja a halászokban és a vállala-

tokban, hogy fenntartható halászatra és akvakultúrára van szükség a – maga a halászati tevékenység és az azt követő egész kereskedelmi lánc létfenntartó elemét jelentő – erőforrások megőrzése érdekében.

4.1.8 Az EGSZB jelezni szeretné az Európai Bizottságnak, hogy a halászati és akvakultúra-termékek ökocímkezése olyan anyagi terhekkel jár, amelyeket a termelési láncon belül kell vállalni, még az előtt, hogy a termék eljutna fogyasztóhoz. A kis- és középvállalkozások, illetve a fejlődő országbeli piaci szereplők ökocímkekhez való hozzáférése bizonyos körülmények között korlátozott, ezért a majdani előírásoknak a termelői szervezetek, halászati szövetségek és partnerségi megállapodások révén végrehajtható intervenciók mechanizmusokat is kell tartalmazniuk. Mindenesetre egy ökocímkerendszer valóban eredményes alkalmazása érdekében komoly felvilágosító és tudatosító tevékenységekre van szükség, ezért az EGSZB úgy véli, hogy az állami intézményeknek vállalniuk kell a piaci szereplőket és a fogyasztókat célzó tájékoztató és tudatosító kampányok finanszírozását.

4.1.9 Bármilyen intézkedést hoz is az Európai Unió ezzel kapcsolatban, azt a cél felé vezető úton megtett első lépésnek kell tekinteni. Ennek a lépésnek azonban kellően célratörőnek kell lennie az alábbiak elérése érdekében:

- i. a halászati termékekre vonatkozó ökocímke vagy -címke világos és kötelező érvényű engedélyezési, tanúsítási és alkalmazási szabályainak meghozatala;
- ii. ezen szabályok eredményességét, átláthatóságát és méltányosságát ellenőrző, minden szereplőre vonatkozó rendszerek létrehozása;
- iii. az érvényes előírások be nem tartását szankcionáló (a szubszidiaritás elvén alapuló) rendszerek;
- iv. tájékoztató programok szervezése a fogyasztók és a piaci szereplők számára a halászati ökocímkek pontos jelentéséről;
- v. az idevonatkozó beruházási program megszervezése, különös figyelmet fordítva a halászati termékek ökocímkezésének gazdasági vonzataira;
- vi. az érintett felekkel folytatott, a rendszer folyamatos fejlesztését célzó párbeszédet irányító mechanizmusok kialakítása;

Brüsszel, 2006. február 14.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁸⁾ EP(05)115-CP(05)86S1, 2005. augusztus 24.